

Tietoriskit

► Tietoriskejä on pitkään aliarvioitu, eikä niiden hallinta ole vielä aina kunnossa. Yritys voi huolehtia tietoriskeistä pitkälti itse, mutta esimerkiksi tietoverkkojen suojaus vaatii monasti asiantuntija-apua. Olennaista on tiedostaa yrityksen keskeiset tiedot, kehittää toimintaa lähtökohdiltaan turvalliseksi ja soveltaa monipuolisia turvajärjestelyjä. Tekninen suojaus on tässä vain yksi elementti.

Tieto on tärkeä tuotantotekijä

Jokaisessa yrityksessä on sen toiminnalle kriittisiä tietoja, esimerkiksi asiakastiedot, tuotannonohjauksen tiedot, tuoteideat, markkinointisuunnitelmat. Tietoa on **paljon monessa eri muodossa**: henkilökohtainen osaaminen ja kokemustieto; asiakirjat, sopimukset, ohjeet, suunnitelmat ja muut paperidokumentit sekä asiakas-, tilaus- ja palkkatiedot yms. tietojärjestelmien sisältämä tieto.

Monessa pk-yrityksessä **tieto on suurin pääoma**. Silti tietojen hallintaan ja suojaamiseen ei aina kiinnitetä riittävästi huomiota. Yrityksen toiminnan kannalta on tärkeitä, että

- Tiedot oikein, luotettavia ja ajantasalla
- Tiedot ovat aina oikeiden henkilöiden saatavilla
- Tiedot eivät joudu väriin käsiin.

Tieto lisää tuskaa – tietohävikit ja -vuodot lisäävät sitä vielä enemmän!

Tietoriskien maailma muuttuu

Tietoriskien maailma muuttuu jatkuvasti. Yritysten elämä on kaikilla toimialoilla yhä enemmän tietojen käsittelyä – dokumentteja ja tietämystä siirretään ja käsitellään koko ajan, yhä monipuolisemmilla tavoilla ja yhä monimutkaisemmissa verkostoissa

- Yritysverkostoissa tieto liikkuu uudella tavalla
- Työsuhteen lyhenevät — väheneekö henkilöstön sitoutuminen?
- Makrovirukset ovat uusi tekstidokumenttien uhka
- Maahanmuuttajien tai uuden vientimaan tavat voivat poiketa siitä, mihin yrityksessä on totuttu
- Tiedonsiirtotavat monipuolistuvat ja nopeutuvat
- Missä puhut matkapuhelimeesi?
- Internetissä koko maailma on naapurinasi
- Elektroninen kauppa uudistaa kauppaa- ja maksuliikennettä.

Jos et hiisku tästä eteenpäin, niin voin kertoa, että...

Minuun voit luottaa!

Pahimmat tietovuotojen lähteet

1. Keskustelut
2. Paperidokumentit
3. Tietojärjestelmät

Hallinta vaatii monipuolisia keinoja

Tietoriskien hallinnan lähtökohta on tunnistaa tietoihin liittyvät keskeiset riskit. Tunnistamisen avuksi on tämän kortin kääntöpuolella tietoriskien riskikartta, jonka avulla voidaan löytää keskeiset tietoriskien alueet. Niiden parissa ryhdytään tarkempaan tunnistamis- ja hallintatyöhön välinesarjassa olevien työkorttien avulla. Riskejä hallittaessa on otettava lähtökohdaksi toiminnan kehittäminen – toimintatavat, osaaminen, johtaminen – ja vasta sen jälkeen tulevat tekniset suojauskeinot.

Lisätietoja

- Tietoturvallisuus, tietosuoja, normit, ohjeet, säädökset, tietoturvallisuusviitteet. Valtionhallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmä. <http://www.vn.fi/vm/suomi/muuta/vahti/vahti.htm> (Sisältää keskeisiä koti- ja ulkomaisia linkkejä)
- PKT-yritysten tietoturvallisuusopas. Ovatko yrityksesi tietoriskit hallinnassa. Teollisuus ja työnantajat. Saatavana myös PDF-muodossa osoitteesta <http://www.tt.fi/julkaisut/julkaisut.shtml>

Laatija: Matti Vuori, VTT Automaatio. Copyright © 1998-2000 PK-RH -hanke.
Työvälinesarjan ovat pääosin rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto ja sosiaali- ja
terveysministeriön työsuojeisuusasto sekä Työsuojeelurahasto. Versio 2.0. 21.8. 2000.
Tiedosto: kor-tie-aloituskortti.doc

Tietoriskikartta

Yritys:	Ryhmä/arvioija:
Tarkastelun kohde:	Päiväys:

Johtaminen

- Johdon tietoisuus tietoriskien merkityksestä
- Tärkeimpien tietojen tunnistaminen
- Suurimpien riskien tunteminen
- Tietoturvapolitiikka ja -käytäntö
- Tietoturvallisuus osana laatujärjestelmää
- Hankittu käyttöön riittävä osaaminen
- Tietoturva-toiminnan kehittäminen

Toimitilat

- Alttius onnettomuuksille
- Yrityksen tilojen erottaminen kiinteistössä
- Kulunvalvonta
- Vartiointi ja murtoturvallisuus
- Tilojen erottaminen toisistaan ja kuluoikeudet
- Arkistot ja dokumenttien käsittely
- Faksit, kirjoittimet, yms.
- Asiakastilat

Tietojärjestelmien suojaus

- Vastuut järjestelmistä
- Paperin käsittely
- Käyttöoikeudet
- Etätyö
- Toiminnan seuranta (häiriöt, käyttö, levytila)
- Arkistot ja dokumenttien käsittely
- Muutosten hallinta
- Käytöstä poisto
- Ohjelmistohankinnat
- Varmistukset
- Salasanat
- Extranet ja WWW

Tietoriskit

Henkilöstön toiminta

- Koulutus tietoriskien hallintaan
- Tietoturvaperiaatteet
- Selkeä toimintaohjeet
- Toimet työsuhteen päättyessä
- Käyttöoikeuksien hallinta
- Varautuminen häiriöihin ja onnettomuuksiin
- Suojaratkaisut henkilöstön välineissä (virustentorjuntaohjelmat yms.)

Liikesuhteet

- Yhteistyökumppanien luokittelu
- Yhteiset pelisäännöt
- Alihankkijoiden aiheuttamat riskit
- Eri osapuolten katselmointi
- Sopimukset
- Järjestelmien käyttöoikeudet
- Neuvottelutilojen yms. tietoturvallisuus
- Yhteistyön tietojen suojaus muilta asiakkailta

Täyttöesimerkki

Sopimukset - Merkittävä riski; OK Asiakkaat - Asia kunnossa; ~~Liikesuhteet~~ - Ei koske meitä

Johtaminen. Johdon tietoisuus tietoriskeistä on tietoriskien hallinnan kivijalka. Johtamisen käytännön välineitä ovat hallittu tietoturvatyö, osaamisen hyödyntäminen ja riskienhallinnan muiden peruslähtökohtien luominen.

Henkilöstö. Henkilöstön käytännön toimissa tietoriskit joko hallintaan tai ne toteutuvat. Osaaminen ja suunnitellut toimintatavat luovat pohjan onnistumiselle. Henkilöstön käyttöön on luotava laadukkaat välineet riskien hallitsemiseksi, esimerkiksi automaattisesti toimivat virustentorjuntaohjelmistot.

Toimitilat. Onnettomuudet ja varkaudet ovat keskeisiä riskejä. Tilojen kulunvalvonta, erottaminen yms. ovat perustoimia tietoriskienkin hallitsemiseksi.

Tietojärjestelmien suojaus. Sähköisten tietojärjestelmien suojaus on keskeisiä tietoriskien hallinnan haasteita. Mutta paperilla toimivien järjestelmien hallinta on aivan yhtä tärkeää.

Liikesuhteet. Liikesuhteiden tietoriskit korostuvat verkottumisen ja alihankinnan myötä. Eri osapuolten valmiudet yhteistoimintaan on selvitettävä, ja kouluttamalla ja katselmoimalla varmistuttava, ettei yhteistoimintaan jää heikkoja lenkkejä. Luottamuksen on toimittava yhtä hyvin jokaiseen suuntaan!